

LBRIS

We know
books

Rejtő Jenő
Csontbrigád

Editura KEDVENC Kiadó
Székelyudvarhely 2025
ISBN: 978-606-9633-44-1

E mű részleteinek vagy teljes egészének közzélése bármilyen médiában a kiadó írásbeli engedélye nélkül tilos és bűncselekmény a hatályban levő törvények szerint.

Reproducerea parțială sau integrală a ediției fără acordul editurii este interzisă și va fi pedepsită conform legilor în vigoare.

Megrendelhető:

+40744505331

+40744611095

E-mail: kedvenckiado2012@gmail.com
office@kedvenckiado.ro
www.kedvenckiado.ro

Kedvenc kiadó

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
REJTŐ, JENŐ

Csontbrigád / Rejtő Jenő. – Odorheiu Secuiesc :

Kedvenc Kiadó, 2025

ISBN 978-606-9633-44-1

821.511.141

Első fejezet

A tábori pap hátrahőkölt, amikor meglátta a halálraítéltet néhány perccel a kivégzés előtt a katonai ügyészség fogházának egyik cellájában.

Ilyent még nem látott a világ!

Ott ül a halálraítélt talpig frakkban! Kissé részeg is, ezenfelül egy fehér virágot hord a gomblyukában, és vastag havanna szivart füstöl, miközben bóbiskoló szemmel füttyöreszik.

Ez egy furcsa halálraítélt!

Délután például kísértelt a városba, gőzfürdőbe ment, ahol fürdött. Később egy jó polgári kávéházban meguzsonnázott, aztán elolvasta a lapokat, estig rómit játszott, és mert a kivégzésig még néhány órányi ideje volt, elnézett az Ambassadeur néven közismert, előkelő mulatóba.

A halálraítélt itt nyolcfogásos vacsorát evett, és melléje Ibéria vérs-maragdszínű, súlyos borai közül választott egy palackot, abból a történeti múltnak megfelelő évjáratból, amely talán az inkvizíció menekülő eretnekeivel érkezett Afrikába.

Mivel a halálraítéltek – különösen a kivégzést megelőző napon – nem kapnak eltávozásra engedélyt, hogy rómit játsszanak, és felkeressék valamelyik jó hírű mulatót, tehát úgy érzem, hogy az eset magyarázatra szorul.

Az esemény elsősorban Hausier vicomte felületességére vezethető vissza, aki fiatal kora ellenére a Titkos Szolgálatához beosztott hadnagy volt.

A halálraítélt Henry Fécamp kivégzése előtti napon Poncet ezredes magához kérte a vicomte-t:

– Ön megbízást kap, hogy Fécampot mint egy kémszervezet tagja látszólag elszöktesse. Hitesse el, hogy osztozni akar velem az eldugott irattáska árában. Ugyanis ez az ember igen fontos iratokat elrejtett. Azt hiszem, ismeri az esetét?

Hogyna, Fécamp megölt egy századost és a sofőrjét, elrabolta táskájukat, és nem tudják, hol dugta el.

– Nos, ha Fécampot agyonlövök, akkor nem tudjuk meg soha, hogy a táskát hová rejtette. Fontos hát, hogy kivégzése előtt még egy kísérletet tegyünk. Ön majd mint kém látszólag elszökteti.

– Értem, mon colonel...

Az ezredes elmagyarázta a gondosan elkészített tervet. A Titkos Szolgálatnak igazán nem túlságosan nehéz feladat egy fogoly elszöktetése a katonai fogházból.

Másnap az ezredes bevezetett Fécamp cellájába egy polgári ruhás egyént. A polgári ruhás egyén Hausier vicomte, a Szolgálat tisztje volt.

– Ez az úr ügyvéd – mondta Poncet. – Párizsban élő nagybátyja, André Fécamp kérvényére engedélyeztük, hogy a család nevében feljegyezze az ön végső rendelkezéseit vagyontárgyairól, ha bír ilyenekkel.

– Köszönöm, ezredes úr – felelte a 63-as. Az ezredes elment.

– Hát kérem – kezdte a látogató –, én egy üzleti ügyben jövök... Megbízom Európa első hírszerzője. Pénzünk, összeköttetésünk szinte korlátlan.

– Igazán?

– Szavamra. Közlöm önnel, hogy kegyelmi kérvényét elutasították. Ezt holnap kihirdetik maga előtt, és holnapután...

– Főbe lönek. Nem is vártam mást – felelte Fécamp, és megállapította, hogy az ügyvéd fehér kesztyűjén, a jobbon, amelyik az aktatáskán hever, fekete csik vonul a belső oldalán, a tenyérrészen. Ez a kard markolatától van! A Titkos Szolgálat tisztje elfelejtett civil kesztyűt beszerezni. Most már a fogoly is tudta, hogy ez, aki szemben ül vele, nem hírszerző, hanem a Szolgálat embere.

– Ha ön megígéri, hogy az ellopott iratok vételárát ötven százalékban elfelezi... akkor én megmentem.

„Ez nem valami ügyes tiszt” – gondolta Fécamp.

Nyomban tudta, hogy ha szökése után a táskát kiszolgáltatja, akkor azonnal elfogják, és főbe lövik... Ami így is megtörténik.

– Hogyan? – kérdezte látszólag kíváncsian.

– Amikor felvezetik, hogy az elnök határozatát kihirdessék, az emeleti folyosón, ahol a lépcsőház előtt fordul, füstbombát dobunk el. Maga ugorjon be a 171-es tárgyalóba. Embereim ott kibontották a falat az iratszekrény mögött, és a résen keresztül egy kisudvarra ér. Itt várom én...

Fécamp gondolkozott.

– Ötven százalék sok. Mi marad nekem az árból?

– Hát... legyen harminc...

– Hát jó.

Másnap délelőtt minden előírászerűen történt. Fécampot felvezették a tárgyalóba, ahol egy hadbíró kihirdette a köztársaság elnökének elutasító határozatát.

– Megértette, amit olvastam?

– Si, Monsieur general! – felelte katonásan. Elvezették.

A többi már simán ment.

Forduló... füstbomba... tárgyaló... kisudvar... A kisudvarban két ember várt rá, és a csatormán át, valahol a villanegyednél feljöttek vele az útiestre. „Szabad” volt, és nagy, csukott autóba ültek.

Uriasan berendezett villába vezették, ahol az „ügyvéd” várta.

– Nos? Intézkedjék – mondta hűvösen. – Korlátlan eszközökkel rendelkezünk.

– Nagyon helyes.

– Elsősorban mi a teendő?

– Polgári ruhára van szükségem. Találkoznom kell valakivel.

Délután Fécamp a Regent Kávéházban uzsonnázott, elolvasta a lapokat, és ebben az sem zavarta, hogy előzőleg parókát és bajuszt tettek rá. Mintha attól tartanának, hogy üldözik a szökött foglyot. Távolabb ült az „ügyvéd”. A ház körül minden lépésre polgári ruhás rendőrök cirkáltak. Két órakor az elítélt, akinek bőven adtak pénzt, amennyit csak kért, ellátta magát Lucky Strike cigarettákkal, és Maraschino likőrt ivott. Később a pincér odalépett hozzá, és azt mondta:

– Van itt egy vendég, aki szeretne römizni... Ha ön is játszana, Monsieur...

– De mennyire játszanék.

„Megvan” – gondolta Hausier vicomte, az „ügyvéd”.

„Megvan!” – gondolta a ház előtt sétálgató néhány szakasz detektív. Ez volt a jell! Römizni hívják! És játék örve alatt beszélnek.

Fécampot egy vörös hajú, pápaszemés gyorsfényképészhez vezették, bizonyos Egon Jörgens-hez, aki Svédországból származott.

– Nevem Egon Jörgens, tizlapos rómit szeretnék játszani. Hárommal kopogunk.

A takarítónő, aki ha nem járt női ruhában, akkor főfelügyelő volt a kapitányságon, e rejtélyes szavaknak nagy jelentőséget tulajdonított. Mindenesetre továbbra is a közelben sepregetett.

– Alap? – kérdezte a vörös fényképész, amikor már játszottak.

– Ahogy parancsolja.

Fécampnak jó lapja volt.

– Nem játszom túl magasan, kicsi a jövedelmem, csak keveset veszíthetek.

– Nekem sincs sok vesztenivalóm – felelte Fécamp, és látta, hogy rómi, de miért ne kapjon némi állami segílyt a fényképész. Eldobott egy jó lapot.

– Rómi vagyok – szölt igen izgatottan Jörgens.

– Érdekes! Két zsoli ellen.

– Érdekes.

Este hétig játszottak. Közben a főfelügyelő ötször telefonált feltesésnek. Négy óraker megjött a kapitányságra a sürgös válasz Stockholmból: „Egon Jörgenst húsz év előtt bigámiáért körözték. Ügye elévült. Anyja neve Marie Jörgens.”

A vörös fényképésznek kipirult az arca. Zilált hajjal és félrecsúszott nyakkendővel játszott, libegve, izgatottan...

Folyton nyert. Fécamp százéves olasz vermutot ivott, és veszített. Este hét órára járt.

– Uram! Most mennem kell – szölt Fécamp. – Dupla vagy semmi. Háromszáz frankot veszíték.

„Egy játszma hatszáz frankban! Nagy szó, ha valaki fényképész. De a pasas nem tud játszani” – gondolta Jörgens, és vörös, kuszáit haját rendezgette.

– Hát jó.

Fécampnak ritka szerencsés lapja volt. Kiosztáskor nyert! Csak le kellett teríteni. Azonban ő lassan eldobálta legjobb kártyáit.

A fényképész kigombolta a gallérját. Közben a szemüvege eltűnt, és nem találta. Időnként felkavarta a kávéját egy kiflivel, de nem ivott és nem evett, majd a kiflit a felső zsebében helyezte el, a töltőtoll a szomszédságában. A cipőjébe morzsa hullhatott fentről, mert fáj a lába... szúrta valami, de nem bánta... Most...

– Rómi! – kiáltotta rekedten, és feldöntötte a kávé.

– Uram, nyert – szölt Fécamp, és átadta a háromszáz frankot. A vörös fényképész fixírsótól sárgult ujjai remegtek, amikor elvette, de mosolygott erőltetett tréfával:

– Kivégeztem magát.

– Igen!... Hm... Ilyesmiben is jó egy kis tréning. Odament az „ügyvédhez”, és a fülébe súgta:

– Mehetünk.

– Hová? – kérdezte türelmetlenül.

– Este a Planéta étteremben lesz az, akit ide vártam. Ott kell találkoznunk.

Elsősorban elmentek frakkot szerezni. A vörös fényképész ezalatt hozzálátott, hogy a cipőjét lehúzza mert nagyon fáj a lába. De ebben megakadályozták.

– Azonnal kövessen! – mondta érélyesen a takarítónő, és egy revolvert fogott rá. Mire felocsúdott, a főpincér megbilincselte, és vitték! A katonai ügyészségen őrizetbe vették. A zárkában először sírt, később elájult, végül levette a cipőjét, és ekkor kiderült, hogy a törött szemüvegén tiport eddig. Az üvegszilánkok összevagdalták a lábát.

Közben Fécamp végigszívta a szivart. Körülnézett a vidáman zsongó Ambassadeur mulatóban, aztán ásított, és megnézte az óráját. Fél öt volt.

Sietve felállt, és odament Hausier-hez.

– Uram! Hajnali fél öt.

– Igen? – kérdezte a civilnek álcázott tiszt. – Hol késik az ön embere?

– Nem tudom, de öt órakor kezdődik a kivégzésem, és nem szeretném, ha elkésnék – nagyot szippantott a szivarjából. Azután odaintette a pincért.

– Menjen le a kapuba, szólítsa meg az első járókelőt, és közölje a felügyelő úrral, hogy az autó álljon elő. Álmos vagyok. Itt az idő, hogy örök nyugalomra térjek. Ez a magáé, fiam.

És odadobta a zsebóráját.

Két perc múlva, egy üveg pezsgővel és egy doboz havanna szivarral felszerelve rogott a rabautón a katonai fogház felé. Haikán dúdolt.

Virrad, és idehallatszik egy hajótülök bűgása. Csörgő bakancsléptek közelednek egyforma ütemmel.

Klipp-klapp. Klipp-klapp.

Jönnek! Az elítélt feláll, lehúzza ráncolódó mellényét, és megigazítja a fehér nyakkendőcsokrot. A feje szórakozottan fordul, mintha tükröt keresne a cellában. Ezen mosolyog.

Klapp!

A cella előtt ledobban az escorte utolsó lépése. Nyílik az ajtó, és belép egy főhadnagy.

– Egzekúcióhoz! En avant!

A frakkos egy nagy lépéssel az őrző közepére áll. Elindulnak. Klipp-klapp. Klipp-klapp.

Krémszínű derengés terjed lassan a nap érkezését jelentve, és egy lélekharang szomorú csilingelése muzsikál. Mennek.

Klipp-klapp. Klipp-klapp.

A boltozatos folyosó homályából a forduló végén egy ajtó bukkan elő. Mintha képkeret lenne: mögötte, az első napsugarak kékjében, fekete asztalnál komoly tiszték ülnek, mozdulatlanul várakozva a fegyház udvarán.

A lélekharang szól...

1.

A kapitány hajnali négy óráig kitűnő hangulatban mulatott a 63-as fogoly társaságában, azután lekiáltott az ablakon:

– Halló, káplár, ezt az embert kikötni!

Biron káplárt, aki már este tíz órától hordta a bort, és hallgatta a mulatozást, igen meglepte ez a váratlan fordulat. Miért mulat reggelig Sirone kapitány, a büntetőtábor parancsnoka, egy rabbal, ha azután kikötteti? De már közeledik a delikvens fityörészve, kissé részegen, azért katonás kiállással:

– A hatvanhármás fogoly büntetésre jelentkezik!

– Mit vigyorog, maga idióta?! És ne leheljen rám, mert széthasítom! Miért kötteti ki a kapitány? Mi?!

– Mert bemutatkoztam, sergent-major! És úgy vigyorog, mint egy dakszli.

Kedves arca van, ám az mit sem számít a travaux forcés őrsemélyzeténél. Külső vagy belső jó tulajdonság nem tehetik szeretetre méltóvá az elítéltet itt, Bahr El Szudánban, ahol közel ötven esztendeje kétezzer ember tartózkodik állandóan, és még senkit sem szerettek. A Compagnie Discipline jellegzetesen az a hely, ahol a szeretet vagy más hasonló lelkiállapotok kezdettől fogva ismeretlenek. A francia idegenlégió büntetőszázadának egyetlen célja az elrettentés. És az intézmény e hivatás tekintetében csúcsteljesítményeket produkál.

Ezért úgy is nevezték egyesek az erődöt, hogy Coin de l'Enfer. A Pokol Sarka...

Aki itt élt, az bűnhődött. Fegyőrtől a parancsnokkapitányig ide csak megtorlásképpen vezényelték a katonát szolgálattételre.

Ezért itt mindenki mindenkit gyűlöl.

Az örök gyűlölnek a rabokat és egymást, a rabok gyűlölnek mindent és mindenkit. Az altiszteket általában csak az a beteges vágy fűti, hogy kint okozzanak, amelyhez képest viszonylag jobbnak érezhetik ször-

nyű sorsukat. A tisztek lélektelenül rágódnak letört egzisztenciájuk képzeletileg, és közömbösek mindennel szemben.

Ezek még önmagukat is gyűlölnek.

Párizsról ritkán beszélnek. Gramofonoznak, nyelveket tanulnak, esetleg intrikálnak, vagy gyűjtenek valamit, és négyszer-ötször napjában végigdőlnek sóhajtván a fekhelyükön, azzal a tuskószerű, ernyedttalpuval, ahogy némely ember itt a trópuson úgy fekszik le egy keserű pillanatában, mint aki hirtelen meghal.

Ez a Coin de l'Enfer, a Bahr El Szudán-i büntetőszázad erődje.

2.

Sirone kapitány, a parancsnok, aki párizsi beosztása idején szívesen látott vendége volt az úri társaságnak, bőkezű műpártoló, kitűnő úrlóvas, bolond kedvű szerelmese az életnek; kedélyében olasznak, természetében franciának született, az édes, langyos, savoyai parton. Örök szenvedéllyel szerette Itáliát. Mint a római francia követség katonai attaséja, megismerkedett egy leánnyal, és halálosan beleszeretett.

A kapitány a barokk férfiábránd tökéletes típusa volt, akit egy nyughatatlan vérű, de érzelmes asszonyfajta különböző olvasmányai közben ugyanolyannak képzel; valószínűtlenül bőkezűnek, szellemes és bátor bolondnak, amilyennek Lord Byron álmodta a szerelem szerencsés ördögét.

De éppen mert ördög volt ez a kapitány, nem tette helyesen, amikor jó útra tért, és elhatározta, hogy felhagy a kalandokkal, boldoggá teszi a leányt, akit szeret. A leány egy igen magas rangú tiszt gyermeke volt.

Mi történt? Ennyi: Egy ismert színésznő Giuseppe di Ferrano gróf estélyén Velencében, a Palazzo Girolamóban nyilvánosan arcul ütötte a kapitányt.

Az események ezután a katonai karrierdrámák tömör sorrendjében követték egymást. Másnap visszahívták az ezredéhez, egy hét múltán sürgős parancs jött, és repült a Bl. St. Honoré-i úriházból a Coin de l'Enfer parancsnoki kriptájába.